

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 1286 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

31. maj 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Udenrigsministeriets, Indenrigsministeriets og Justitsministeriets notat vedrørende status i overvejelserne om indgåelse af mellemstatslige aftaler vedrørende fællesskabsretsakter, der er omfattet af det danske forbehold om retlige og indre anliggender, og som ikke vedrører udbygning af Schengen-reglerne.

Notatet vil ligeledes blive fremsendt til Folketingets Retsudvalg.

Dato: 31. maj 2001
Sagsnr.: 2001-748/21-0067
Dok.: ABF20057

NOTAT

Status i overvejelserne om indgåelse af mellemstatslige aftaler vedrørende fællesskabsretsakter, der er omfattet af det danske forbehold om retlige og indre anliggender, og som ikke vedrører udbygning af Schengen-reglerne

1. Baggrund

Amsterdamtraktaten medførte, at det civilretlige samarbejde samt områderne vedrørende asyl, immigration og ydre grænser blev overført fra EU-samarbejdets 3. søjle til den 1. søjle, dvs. fra samarbejde på mellemstatsligt grundlag til samarbejde på overstatsligt grundlag. Det følger af det danske forbehold i Edinburgh-afgørelsen, at Danmark deltager i det retlige samarbejde på mellemstatsligt grundlag. Som nærmere angivet i protokol nr. 5 om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, deltager Danmark derfor ikke i vedtagelser af retsakter på de ovennævnte områder, og institutionernes beslutninger er ikke bindende for Danmark.

Siden Amsterdamtraktaten trådte i kraft den 1. maj 1999, er der vedtaget en række fællesskabsretsakter, der er omfattet af det danske forbehold, og som Danmark ikke har mulighed for at tilslutte sig efter den særlige Schengen-procedure i artikel 5 i protokollen om Danmarks Stilling. En eventuel dansk tilknytning til disse retsakter vil derfor alene kunne ske ved konkrete mellemstatslige aftaler mellem Danmark og Fællesskabet om de enkelte fællesskabsretsakter.

Sådanne "parallelaftaler" vil i givet fald skulle indgås og gennemføres i dansk ret på samme måde som andre mellemstatslige aftaler. Forhandling af aftalerne forudsætter for Fællesskabets vedkommende, at Rådet giver Kommissionen et mandat hertil.

På det civilretlige område har Danmark efter forudgående drøftelser i Folketingets Europaudvalg indtil videre anmodet om at blive tilknyttet følgende retsakter på mellemstatsligt grundlag:

- **Konkursforordningen:** Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs (ikrafttræden den 31. maj 2002).
- **Bruxelles II-forordningen:** Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 af 29. maj 2000 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager

vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn (ikrafttræden den 1. marts 2001).

- **Forkyndelsesforordningen:** Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (ikrafttræden den 31. maj 2001).
- **Bruxelles I-forordningen:** Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (ikrafttræden den 1. marts 2002).

På asyl- og indvandringsområdet har Danmark ligeledes efter forudgående drøftelser i Folketingets Europaudvalg indtil videre anmodet om at blive tilknyttet følgende retsakter på mellemstatsligt grundlag:

- **Eurodac-forordningen:** Rådets forordning (EF) nr. 2725/2000 af 11. december 2000 om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublin-konventionen (ikrafttræden 15. december 2000).
- **Parallelaftale til Dublin-konventionen med Norge og Island:** Aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og republikken Island og kongeriget Norge om kriterier og mekanismer for fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning indgivet i en medlemsstat eller i Island eller Norge, vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 15.-16. marts 2001 (ikrafttræden 1. april 2001).

Der henvises i øvrigt til den oversigt over forslag og vedtagelser, som er dækket af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, samt Danmarks ønsker om at tiltræde disse, som er udarbejdet af Udenrigsministeriet, Indenrigsministeriet og Justitsministeriet. Oversigten er oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 22. januar 2001 som svar på Europaudvalgets spørgsmål 51 af 4. december 2000 (alm. del - bilag 394). Siden oversigten blev udarbejdet, har justitsministeren den 23. maj 2001 endvidere forelagt for Europaudvalget, at regeringen på et passende tidspunkt vil anmode om mellemstatslig tilknytning til Rådets beslutning om oprettelse af et europæisk civilretligt netværk. Rådsbeslutningen blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. maj 2001. Fra dansk side har man endnu ikke fremsat ønske om mellemstatslig tilknytning.

2. Status

Som tidligere oplyst har der i løbet af foråret været uformelle drøftelser på embedsmandsniveau mellem Kommissionen og Danmark om sagen. Udgangspunktet for drøftelserne har været den kendsgerning, at Danmark ikke har noget krav på at indgå parallelaftaler, og at en eventuel indgåelse af en parallelaftale derfor altid vil forudsætte, at ikke blot Danmark, men også Kommissi-

onen og de øvrige medlemslande er indstillet herpå. Med henblik på stillingtagen i både Kommissionen og i Danmark, har drøftelserne navnlig haft til formål at forsøge at afklare de juridiske og tekniske spørgsmål, som vil være forbundet med en eventuel, kommende indgåelse af parallelaftaler.

Der er herved skabt klarhed over de tekniske aspekter af sagen, som bl.a. Kommissionen har rejst. Det synes efter drøftelserne at være muligt at finde juridiske løsninger, som imødekommer Kommissionens ønske om, at Danmark på mellemstatsligt grundlag i videst muligt omfang side-stilles med de øvrige medlemsstater for så vidt angår rettigheder og pligter i relation til den konkrete retsakt, som parallelaftalen vedrører.

3. Hovedpunkterne i drøftelserne med Kommissionen

De enkelte hovedspørgsmål kan resumeres som følger:

- De konkrete regler, der skal gælde for Danmark, bør være identiske med reglerne i den fællesskabsretsakt, som parallelaftalen vedrører. Fællesskabsretsakten bør derfor optages som bilag til parallelaftalen.
- Ændringer af fællesskabsretsakten skal ikke være bindende for Danmark. Hvis retsakten ændres, skal Danmark selvstændigt beslutte, om man vil tilslutte sig ændringerne. Ønsker Danmark ikke at tilslutte sig ændringerne indenfor tidsfrister, som fastsættes i aftalen, skal parallelaftalen bortfalde, medmindre parterne bestemmer andet. Ønsker Danmark at tilslutte sig ændringerne, skal de automatisk blive en del af parallelaftalen og skal gennemføres i dansk ret. Danmark skal underrette Rådet og Kommissionen om sin beslutning.
- Gennemførelsesforanstaltninger, som Kommissionen vedtager på grundlag af fællesskabsretsakten, skal ikke være bindende for Danmark. Også i denne situation skal Danmark selvstændigt beslutte, om man ønsker at tilslutte sig gennemførelsesforanstaltningerne. Som udgangspunkt bør der i den forbindelse gælde regler, som svarer til reglerne for ændringer af selve fællesskabsretsakten, jf. punktet ovenfor.
- Internationale aftaler, som Fællesskabet indgår på områder, der er dækket af fællesskabsretsakten, skal ikke være bindende for Danmark, som fortsat vil skulle forhandle og indgå internationale aftaler på egne vegne. Danmark må imidlertid forvente at skulle forpligte sig til ikke på egen hånd at indgå internationale aftaler, der berører eller ændrer parallelaftalen med Fællesskabet (og dermed fællesskabsretsakten). I sådanne sager må Danmark endvidere påregne generelt at skulle afstå fra handlinger, som i internationale forhandlinger vil kunne skade Fællesskabets forhandlingsposition.

- Spørgsmålet om EF-domstolens kompetence skal reguleres, så Danmark i videst muligt omfang ligestilles med de øvrige medlemsstater. Dette indebærer navnlig:
 - At danske domstole skal kunne forelægge præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af parallelaftalen for EF-domstolen på samme måde som de øvrige medlemsstaters domstole,
 - at Danmark på samme måde som de øvrige medlemsstater skal kunne forelægge generelle fortolkningsspørgsmål vedrørende aftalen for Domstolen, og
 - at spørgsmål om krænkelse af parallelaftalen så vidt muligt skal kunne indbringes for EF-domstolen af Danmark, Kommissionen og de øvrige medlemsstater på samme måde som ved traktatkrænkessøgsmål under EF-traktaten.
- Parallelaftalen skal kunne opsiges af begge parter med passende varsel og skal bortfalde, såfremt Danmark på et senere tidspunkt beslutter at ophæve sit forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

4. Det videre forløb

På grundlag af de uformelle drøftelser om de juridiske aspekter afventer spørgsmålet om indgåelse af parallelaftaler i øjeblikket Kommissionens politiske overvejelser. Kommissæren for retlige og indre anliggender, Antonio Vitorino, forventes i den nærmeste fremtid at forelægge en redegørelse om sagen for den samlede Kommission. Redegørelsen skal danne grundlag for Kommissionens politiske stillingtagen til selve spørgsmålet om, hvorvidt der bør indledes egentlige forhandlinger med Danmark om indgåelse af parallelaftaler og i givet fald for hvilke fællesskabsretsakter.

Hvis Kommissionen beslutter, at der bør indledes forhandlinger med Danmark for en eller flere konkrete retsakters vedkommende, vil Kommissionen skulle anmode Rådet om et forhandlingsmandat. Dette forventes i givet fald at kunne ske i løbet af efteråret.

Før der påbegyndes formelle forhandlinger med Kommissionen om konkrete retsakter, vil regeringen på ny forelægge sagen for Folketingets Europaudvalg.

